

Základná škola s materskou školou, Dlhé Pole 38, Dlhé Pole 013 32

Smernica č.01/2023 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v Základnej škole s materskou školou , Dlhé Pole 38, Dlhé Pole 013 32

Účel smernice:

Účelom smernice je vymedzenie pojmov šikanovanie, prevencia a riešenie šikanovania žiakov v Základnej škole s materskou školou , Dlhé Pole 38, Dlhé Pole 013 32.

Oblasť platnosti:

Smernica je novým vnútorným predpisom školy a je platná pre všetkých zamestnancov a žiakov Základne školy s materskou školou, Dlhé Pole 38, Dlhé Pole 013 32.

Článok 1

Úvodné ustanovenie

Smernica č.01/2023 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v Základnej škole s materskou školou , Dlhé Pole 38, Dlhé Pole 013 32, bola vypracovaná na základe Smernice č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach , vydané Ministerkou školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky s účinnosťou dňa 1. septembra 2018. Smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania žiakov , možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia.

Článok 2

Charakteristika šikanovania

1. Pod pojmom šikanovanie sa rozumie:

- a) správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrasovanie iného žiaka
- b) úmyselný spravidla opakovaný útok voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.

2. Podstatou šikanovania je najmä :

- a) úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky
- b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov
- c) prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou

3. Prejavy šikanovania:

- a) v priamej forme, najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí, vyhrážaním, zastrasovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním
- b) v nepriamej forme, najmä prehliadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám

4. Kyberšikanovanie je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrasovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.

5. Kyberšikanovanie má najčastejšie tieto znaky :

- a) sociálna prevaha alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha
- b) agresor vystupuje často anonymne
- c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť
- d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú
- e) útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi
- f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb
- g) agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest
- h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase
- i) obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť
- j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora
- k) zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu

6. Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu alebo priestupku.

7. Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin :

- a) ublíženia na zdraví - § 155 Trestného zákona
- b) obmedzovania osobnej slobody - § 183 Trestného zákona
- c) lúpeže - § 188 Trestného zákona
- d) vydierania - § 189 Trestného zákona
- e) hrubého nátlaku - § 190 Trestného zákona
- f) nátlaku - § 192 Trestného zákona
- g) porušovania domovej slobody - § 194 Trestného zákona
- h) sexuálneho násillia - § 200 Trestného zákona
- i) sexuálneho zneužívania - § 201 až 201b Trestného zákona
- j) krádeže - § 212 Trestného zákona
- k) neoprávneného užívania cudzej veci - § 215 Trestného zákona
- l) poškodzovania cudzej veci - § 245 Trestného zákona
- m) nebezpečného vyhrážania sa - § 260 Trestného zákona
- n) nebezpečného prenasledovania - § 360a Trestného zákona
- o) výroby detskej pornografie - § 368 Trestného zákona
- p) rozširovania detskej pornografie - § 369 Trestného zákona
- q) prechovávanlia detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení - § 370 Trestného zákona
- r) ohovárania - § 373a Trestného zákona

8. Šikanovanie môže naplňať skutkovú podstatu priestupku proti občianskemu spolunažívaniu - § 49 zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov alebo priestupku proti majetku - § 50 zákona Slovenskej národnej rady č.372/1990 Zb o priestupkoch v znení neskorších predpisov .
9. Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku - § 22 Trestného zákona nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.
- Kto v čase spáchania činu inak trestného nedovršil štrnásť rok svojho veku, nie je trestne zodpovedný. Pre trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 Trestného zákona nie je trestne zodpovedný, kto v čase spáchania činu nedovršil pätnásť rok svojho veku. Dovršenie štrnásteho roku veku znamená, že uplynula 24. hodina dňa, kedy má fyzická osoba 14. narodeniny.
10. Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za trestný čin
- neprekazenia trestného činu - § 341 Trestného zákona
 - neoznámenia trestného činu - § 340 Trestného zákona alebo
 - ublíženia na zdraví - § 358 Trestného zákona

Článok 3

Prevenia šikanovania

Stratégia prevencie šikanovania na Základnej škole s materskou školou v Dlhom Poli:

Základným opatrením je dôsledné dodržiavanie zásady:

„Sme škola, kde sa šikanovanie netoleruje v žiadnych podobách.“

1. Prevenia šikanovania sa na Základnej škole s materskou školou v Dlhom Poli (ďalej len ZŠ s MŠ)

zabezpečuje najmä formou:

a) súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti

pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v

každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém :

- osobný a sociálny rozvoj
- mediálna výchova
- multikultúrna výchova
- ochrana života a zdravia
- výchova a vzdelávanie k ľudským právam
- výchova k občianstvu

- g) boj proti extrémizmu
- h) výchova k manželstvu a rodičovstvu a

b) súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných školou alebo organizovaných inými relevantnými subjektmi.

2. Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ priebežne informujú zákonných zástupcov, opatrovníka, osoby, ktorým súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo do starostlivosti budúcich osvojiteľov (ďalej len „osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa“) alebo zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu o preventívnych činnostiach ZŠ s MŠ v Dlhom Poli. Pri realizácii preventívnych činností školy riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ venujú zvýšenú pozornosť efektívnosti týchto činností. Za efektívnu stratégiu v príslušnej oblasti sa nepovažujú jednorazové činnosti, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastrasovanie.
3. Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ vopred preveria navrhované preventívne činnosti ZŠ s MŠ s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.
4. Riaditeľ školy oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania
 - všetkých žiakov a ich zákonných zástupcov
 - zamestnancov ZŠ s MŠ v Dlhom Poli
 - osoby, ktoré sa osobne starajú o žiaka
 - zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu
5. Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity ZŠ s MŠ v oblasti prevencie šikanovania. Pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie
 - a) vytvára pozitívne prostredie v škole
 - b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí
 - c) určuje v školskom poriadku pravidlá :
 - správania sa vrátane sankcií za ich porušenie
 - používania informačno-komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch ZŠ s MŠ v Dlhom Poli
 - d) rozpracúva podrobnosti prevencie a riešenia šikanovania žiakov vo vnútornom predpise ZŠ s MŠ
 - e) zabezpečuje v súlade s pracovným poriadkom školy zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania, najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať
 - f) oboznamuje pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania

- g) informuje o postupe pri zistení šikanovania, najmä - pedagogických a odborných zamestnancov
- žiakov
 - zákonných zástupcov žiaka
 - osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa
- zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu
- h) na webovej stránke ZŠ s MŠ a na mieste verejne prístupnom v ZŠ s MŠ zverejní kontaktné údaje inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú
- i) určí v pracovnom poriadku ZŠ s MŠ povinnosť zamestnancov školy oznamovať bezodkladne podozrenie zo šikanovania
- j) zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania, prostredníctvom zvyšovania digitálnej gramotnosti učiteľov
- k) spolupracuje s odbornými zamestnancami príslušného centra poradenstva a prevencie (ďalej len „centrum“) a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne
- l) zapája do prevencie šikanovania žiacky parlament, radu školy a zriaďovateľa

Článok 4

Metódy riešenia šikanovania

1. Riaditeľ školy poverí spravidla zástupcu riaditeľa školy, ktorý následne zostaví tím zamestnancov školy (zväčša - koordinátor prevencie, výchovný poradca, triedny učiteľ), ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.
2. Tím zamestnancov bezodkladne (najneskôr do 30 pracovných dní) preverí na základe poverenia riaditeľa školy , či išlo o šikanu, jej spôsob a trvanie. Zároveň odporučí riaditeľovi ďalší postup.
3. Pri preverovaní šikany poverený tím zamestnancov ZŠ s MŠ :
 - a) vykonáva opatrenia na zabránenie novej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania
 - b) preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili
 - c) zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom
 - d) zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami
 - e) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatizácie alebo externým expertom
 - f) kontaktuje vo vzťahu k obeť, agresorovi a svedkovi šikanovania
 1. zákonných zástupcov
 2. osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa

3. zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu
 4. zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom je žiak umiestnený
- g) kontaktuje miestne príslušné centrum
 - h) zabezpečí použitie anonymnej dotazníkovej metódy
 - i) vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania
 - j) zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov
 - k) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu (V prípade podozrenia na spáchanie trestného činu sa uvedené ohlasuje orgánom činným v trestnom konaní, t.j. policajtovi alebo prokurátorovi.

V prípade podozrenia na spáchanie priestupku sa uvedené ohlasuje príslušnému okresnému úradu).

Článok 5

Opatrenia na riešenie šikanovania

1. Opatreniami na riešenie šikanovania pre obeť a jej zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je obeť umiestnená na základe rozhodnutia súdu sú najmä
 - a) odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť
 - b) zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s centrom
 - c) zaistenie bezpečia obete
 - d) zabezpečenie informovania a poradenstva o šikanovaní pre osoby uvedené v článku 3 ods. 2.
2. Opatreniami na riešenie šikanovania pre agresora a jeho zákonných zástupcov, osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je agresor umiestnený na základe rozhodnutia súdu sú najmä
 - a) odporúčanie zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť centra
 - b) preloženie agresora do inej triedy alebo do inej výchovnej skupiny, ak je agresor schopný stále ohrozovať svoje okolie
 - c) uloženie opatrenia vo výchove podľa § 58 ods. 2 a 3 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov
3. Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť a každej jeho obeť bezodkladne poskytnúť pomoc. Následne s koordinátorom navrhne ďalší postup, podľa závažnosti danej situácie. Ak situáciu vyhodnotí ako problémovú, prizve sa do komunikácie a riešenia problému zástupca riaditeľ'a, prípadne výchovný poradca.

Článok 6

Spolupráca ZŠ s MŠ v Dlhom Poli s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

1. Riaditeľ školy je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil
 - a) šikanovania
 - b) spáchania trestného činu uvedeného v čl. 2 ods. 7 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v čl. 2 ods. 8 v súvislosti so šikanovaním.
2. Riaditeľ školy je povinný orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť
 - a) podozrenie podľa odseku 1
 - b) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov
 - c) opatrenia, ktoré prijal podľa článku 4 alebo článku 5

Článok 7

Spolupráca ZŠ s MŠ v Dlhom Poli so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu

1. Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci s rodinou obeť a s rodinou agresora.
2. Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obeť, agresora alebo svedka najmä na zachovanie dôvernosti informácií.
3. Riaditeľ školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora a osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadeniu, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.
4. O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom školy vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

Článok 8

1. Porušenie tejto smernice sa kvalifikuje za porušenie pracovnej disciplíny.
2. Za závažné porušenie pracovnej disciplíny sa považuje také konanie zamestnanca ZŠ s MŠ, ktorý podozrenie zo šikanovania neohlási bezodkladne písomne riaditeľovi školy, hoci má podozrenie na šikanu, alebo vedomosť o nej.

Smernica č.01/2023 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v Základnej škole s materskou školou , Dlhé Pole 38, Dlhé Pole 013 32 – bola prerokovaná a schválená pedagogickou radou dňa 03.10.2023.

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom 16.10.2023

Vypracovala: Mgr. Gabriela Šmehylová – koordinátor

Schválil: Ing. Mária Šimuláková – riaditeľka školy